

Til lovforslag nr. L 38. Betænkning afgivet af landbrugs- og fiskeriudvalget den 28. oktober 1983

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om statsgaranti for lån og rentetilskud til visse landmænd

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til landbrugsministeren, som denne har besvaret dels skriftligt, dels i samråd.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et af udvalgets spørgsmål og landbrugsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres, centrum-demokraternes og fremskridtspartiets medlemmer af udvalget samt Tang Sørensen (UP)) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et andet mindretal (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiet har fra første færd været positiv over for at finde en måde til at hjælpe trængte landmænd, som på grund af vejrliget har haft store høsttab i 1983.

Det har partiet klart tilkendegivet ved såvel offentlige udtalelser som ved samtaler med Landbrugsrådets præsidium. På trods heraf har regeringen og landbrugsministeren ikke ønsket overhovedet at orientere eller forhandle med socialdemokratiet om en høstabsordning.

Forholdet er også angribeligt, idet landbrugsministeren har valgt at inkorporere høstabsordningen i den gældssaneringslov, som er en del af landbrugsforliget fra december 1982 imellem socialdemokratiet, regeringspartierne og det radikale venstre.

Udvalgsbehandlingen af høsttabsforslaget har – på trods af et urimeligt tidspres og manglende muligheder for et tilbundsående opklaringsarbejde – dokumenteret, at ministerens lovforslag bærer præg af hastværksarbejde og ikke kan hjælpe de landmænd, som burde hjælpes på en tilstrækkelig effektiv måde.

Til gengæld åbner lovforslaget op for administrationskrævende og omkostningsdyre udbetalinger af småtilskud til landmænd, som ikke har hjælp behov.

Eksempelvis har landbrugsministeren oplyst, at der vil blive udbetalt gennemsnitligt ca. 1.700 kr. pr. år i 5 år til ca. 2.250 landmænd efter lovforslagets ny § 8 a om tilskud til landmænd, som ikke nødvendigvis behøver at optage lån for at klare høsttabet, og som har en gældsprocent på mellem 45 og 60.

Udbetalingerne efter lovforslagets § 8, stk. 4 og 5, vil efter ministerens skøn tilfalde 5.150 landmænd, som gennemsnitligt vil få udbetalt ca. 1.800 kr. pr. år i 5 år.

Alt peger på, at 1. års tilskud end ikke vil kunne dække landmændenes omkostninger ved sagsbehandlingen for et meget stort antal landmænd.

Også oplysninger om, at høsttab på 800 mill. kr. skønnes at skabe grundlag for nye gældssaneringslån på ca. 1,2 mia kr., dokumenterer, at lovforslaget ikke opfylder sit primære formål, nemlig at yde hjælp for ekstraordinært store høsttab, men at store dele af midlerne kan ende i forkerte lømmer.

Socialdemokratiet beklager dybt, at landbrugsministeren har ønsket at bryde et tidligere indgået forlig, og at ministeren end ikke